

Psychodiagnostika osobnosti

Mgr. et Mgr. Jolana Bucková

Cíl předmětu

Seznámit s obecnými principy psychodiagnostiky, jejími předpoklady, možnostmi a limity.

Zorientovat v psychologii osobnosti a poskytnout přehled postupů při diagnostice osobnosti jako celku i jejích jednotlivých kategorií.

Umožnit tak účelnou komunikaci s psychologem i s rodiči v případě potřeby diagnostického posouzení dítěte nebo dospívajícího.

Literatura:

- Svoboda, Mojmír (Ed.), Krejčířová, Dana, Vágnerová, Marie. *Psychodiagnostika dětí a dospívajících*. Praha: Portál, 2001.
- Ivana Šnýdrová. *Psychodiagnostika*. Praha: Grada Publishing, 2008.
 - Svoboda, M., Klimusová, H. *Etika a psychodiagnostika*. 2006.
 - Gould, S. J. *Jak neměřit člověka. Pravda a předsudky v dějinách hodnocení lidské intelligence*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 1997.

Psychodiagnostika dětí a dospívajících

M. Svoboda (ed.), D. Krejčířová, M. Vágnerová

Ivana Snydrova

PSYCHODIAGNOSTIKA

GRADA

Osnova:

- 1. Obecné principy psychodiagnostiky. Přehled metod diagnostiky osobnosti.**
- 2. Úvod do psychologie osobnosti. Vlastnosti osobnosti. Teorie osobnosti.**
- 3. Klinické metody.**
- 4. Vedení diagnostického rozhovoru.**
- 5. Analýza produktů.**
- 6. Dotazníky.**
- 7. Testy.**
- 8. Projektivní metody.**
- 9. Nejčastější situace vyžadující psychodiagnostiku osobnosti.**
- 10. Jak číst zprávu z vyšetření. Etické otázky diagnostiky.**

Podmínky pro získání zápočtu:

- Aktivní příprava na přednášky
- Závěrečný test v zápočtovém týdnu– 75% úspěšnost
- Alternativa testu (především pro studenty na zahraniční stáži): Seminární práce formou diskuze (3 - 5 stran) na téma diagnostické metody **Barvy života**. V práci se vyjádřete k validitě a reliabilitě metody uváděné autory i kritiky. Odůvodněte vlastní názor na metodu včetně vyjádření, zda byste si přáli, aby byli vaši studenti nebo rodinní příslušníci v rámci školy nebo v poradně touto metodou hodnoceni a do jaké míry byste zohlednili doporučení např. o profesním zařazení.

Odevzdání nejpozději do 30. 11. 2015

1.

**Obecné principy
psychodiagnostiky**

- Co si představit pod pojmem PSYCHODIAGNOSTIKA?
- Jaké jsou osobní zkušenosti?
- Jaké je očekávání v praxi?
- Co potřebuji o psychodiagnostice vědět?

Psychodiagnostika = poznávání psychiky v její normalitě i patologii

Je společným principem psychologie a pedagogiky.

- Začíná otázkou: Co chceme poznat?
- Následuje otázka: Jak budeme postupovat?
- Použití metody = způsobů nebo postupů, kterými zjišťujeme fakta.
- Zjištěná fakta je nutné vyhodnotit a zpracovat.

Provádění psychodiagnostiky s sebou nese:

- Vytvoření specifického vztahu mezi diagnostikem a diagnostikovaným. Pokud je diagnostikovaným dítě, musí s tím souhlasit jeho právní zástupce.
- Tento vztah slouží k jednostrannému získávání informací. Je nerovný a nepřírozený. Je zde riziko „nežádoucích účinků“.
- Informace představuje moc nad druhým a je zneužitelná.
- Je nutné, aby psychodiagnostika probíhala v jasně definovaném rámci.
- Musí být předem domluvená zakázka a způsob jejího naplnění.

Psychodiagnostický proces a metody

Psychodiagnostika

= je rozpoznání rozdílnosti stavů člověka v daném okamžiku proti minulému stavu či v porovnání s jinými lidmi. *Hartl (2000), Psychologický slovník*

= jsou všechny metody a jejich užití pro měření, respektive popis interindividuálních a intraindividuálních odlišností. *Dorschův slovník (1998)*

Diagnostická činnost

= je souhrn operací, postupů a technik, jejichž cílem je stanovit diagnózu (psychický stav jedince), a to podle konkrétního cíle, kterým může být:

- určení stupně vývoje,
- zjištění příčin odchylného vývoje od věkové normy,
- zjištění individuálních zvláštností osobnosti,
- zjištění podstaty, podmínek a příčin individuálních rozdílů,
- prognóza nebo predikce

M. Svoboda (1998), Psychodiagnostika dětí a dospívajících.

Základem psychodiagnostiky je OTÁZKA

- Co se chceme o konkrétním člověku dozvědět a jak to bude prospěšné jemu samotnému?
- Co už o něm víme a co je neznámé?
- Proč to potřebujeme vědět? Co budeme dělat se zjištěnými poznatky?

Formulace psychodiagnostické zakázky:

- Jaké psychické funkce nebo skutečnosti chceme zjistit?
- Máme nějakou výchozí hypotézu, kterou testujeme?
- Jaké metody máme k dispozici?
- Které metody budou pro posuzovaného nejméně zatěžující?
- = Kdo chce co vědět a proč? Jak se to dá zjistit a komu se jakou formou sdělí závěr?

Dělení psychodiagnostických metod:

● KLINICKÉ METODY:

- pozorování**
- rozhovor**
- anamnéza**
- analýza spontánních produktů**

● PSYCHOMETRICKÉ METODY

Dělení psychodiagnostických metod:

- KLINICKÉ METODY

- PSYCHOMETRICKÉ METODY:

- **testy** – osobnosti, inteligence, speciálních schopností
- **dotazníky**
- **projektivní metody** – verbální, grafické, m. volby
- **kresebné metody** – jako projektivní metoda, měření úrovně rozumových schopností, senzomotorických dovedností, kreativity
- **vývojová diagnostika**
- **neuropsychologické metody**